

Govor mil. kneza bil je sprejet z velikim navdušenjem. Navzoči so slov. državni poslanci: Kranjski: Kljun in Povše. Goriški: dr. Gregorčič. Štajarski: Vošnjak, Robič, deželni: dr. Srnec in Jerman.

Volitve v okrajni zastop Ptujski.

Volitve v okrajni zastop Ptujski so razpisane, veliki posestniki volijo dne 16. julija, občine dne 23. julija, vsaka skupina po deset zastopnikov. Volitev ni nobena brez pomena; posebno imenitne pa so volitve v okrajni zastop.

Okrajni zastop Ptujski izda na leto blizu 70.000 gld. za ljudske šole, gimnazijo, ceste, mostove, popraviljanje Dravine struge in druge potrebščine okraja. Ti izdatki pokrivajo se z nakladami, katere vplačujejo vsi posestniki z dačo in katerih visokost določuje leto za letom okrajni zastop.

Kmečki posestniki, ki plačujejo največ dače ali štibre, morajo se tedaj najboljše brigati za te volitve v okrajni zastop! Če dobro volijo, bodo sami odločevali, koliko procentov naklad se bode na leto pobiralo, bodo sami odločevali, kako in za kaj se naj naklade v okraji porabijo; ako si izvolijo jerobe, bodo morali molčati, gospodarili bodo ti. Mogoče je celo, da se odpravi spet ta ali ona okrajna cesta s tihoma in se nje vzdrževanje naloži občinam na rame. Kmečki posestniki pa še imajo mnogo drugih vzrokov, da so pri bodočih volitvah jako previdni, stalni ali zložni.

Mesto Ptuj hoče okraju hrbet obrniti, ono se hoče ločiti in biti iz cela za-se. Potrebno postavo je deželni zbor sklenil, pa ona ni dobila cesarskega podpisa. Ptujčani ne bodo mirovali! Ako pa se njim dovoli ločitev, potem mora okraj, potem morajo posestniki posestev, zunaj mesta nositi sami vsa bremena za ceste, mostove in druge potrebščine okraja.

Okrajni zastop ima v tej zadevi tehtno besedo; ako ima mesto večino v okrajnem zastopu, bode se ta izreke za ločitev, bode ločitev podpiral in za njo glasoval; ako imajo kmeti večino, bodo pretečo nevarnost s svojimi glasovi lahko odrinili! Mesto varuje pazljivo svoje pravice, bremen ne mara; mesto ima že več let svoj poseben šolski svet, toda v okrajnem šolskem svetu zapoveduje še sploh slovenskim šolam večina mestu Ptuj prijaznih gospodov.

Ali ni to najboljši vzgled, kako se imajo kmečki volilci obnašati, kako je njim postopati? Že bodoči deželni zbor sklenil bode gotovo postavo, s katero se bode celi okraj razdelil v zdravniške kroge, tako zvane sanitetne distrikte, po katerih se bodo nastavili plačani zdravniki. Te zdravnike bode moral plačati gotovo okraj

sam; ti stroški pa ne bodo neznatni, ker na meravajo nastaviti 8 do 12 zdravnikov.

Okrajni zastop bode imel tu posredovati, da se okraj pametno razdeli, da se ne nastavi ne preveč, ne premalo zdravnikov, da se tem odkaže pravi kraj za stanovanje, da se občinam ne naložijo preveliki doneski. Mesto Ptuj ima tu druge interese, druge želje, nego njih ima okraj. Kmalu začele se bodo delati priprave za vceenjevanje posestev ali zemljišč, da se določi zemljiški ali gruntni davek. Za ta posel se pred leti ni briga ne okrajni zastop, ne občine; cenili so bili sami tuji; nasledke te naše brezbriznosti občutimo zdaj pri dači ali štibri. Ali se bomo vendar enkrat spametovali? Čas bi že bil!

Danes povedal sem le tri imenitne vzroke, katere mora vsaka občina Ptujkega okraja, pa tudi vsak kmet, veliki posestnik pred očmi imeti pri bodoči volitvi v okrajni zastop; drugokrat povem še nekatere druge! Volilec.

Gospodarske stvari.

Krt in krtnje.

Ni menda živali, o kateri bi človeštvo toliko krivega in napačnega mislilo, ni menda tako koristne živali, kateri bi človek toliko krivico delal, kakor ravno krtu. In vendar nam krt v zelo veliki meri koristi, vendar nam je njegova delavnost neobhodno potrebna, neprecenljiva in tudi nenadomestljiva. In kakšno hvalo pa dobi za to svojo koristno delavnost? Človek ga preganja kakor največjega svojega sovražnika. Uprašamo se sedaj, kje je vzrok tej žalostni prikazni? Odgovor: Ker krt ne izvršuje rečij, katere bi nam bile zelo škodljive, ako bi jih delal, a ne dela jih on, ampak izvršujejo jih druge živali, katere pa človek pusti pri miru. Dalje ker njegovo koristno in potrebno delavnost ob enem spremlja tudi marsikaj za človeka neprijetnega, kar pa je le bolj površno in brez pomena. Očividno je, da sta ta dva vzroka, ktera sem tukaj navedel, le malenkostna. Pravi vzrok, zakaj človek krta tako preganja, je nevednost in lenoba človeška.

Človek pravi, da se krt živi o koreninah raznih rastlin in dreves. A moti se; ne krt, ampak tako zvana povodna podgana (Wasser-ratte) je rastlinske korenine, žival, ki je krtu jako jednaka in si tudi dela take podzemelske pote in brloge kakor krt. A razlikuje se od krta, da ima daljši rep in nima rilca, ampak bolj ploščasto glavo in kratek gobec. Tedaj ta povodna podgana je rastlinske korenine; krt bi jih ne mogel, ker ima takšne zobe in takšen želodec, da rastlinske hrane niti prebavljati ne bi mogel, isto tako, kakor mi lesa ali pa slame jesti ne močemo. Dalje pravijo ljudje, da krt,

s tem, da na bregu rek in ribnikov zemljo izkopava, jezove predira in tako povodnje povzroči ali vsaj pospešuje. A tudi temu ni tako; tega ne dela krt, ampak zopet podgana, in sicer tako zvane „sive podgane“, ki ne prebivajo v starem zidovji, ampak si na bregu rek delajo svoje luknje, da si lažje svojo hrano priskrbijo. Te podgane kakor tudi manjše miši, ki ravno tako ob rekah prebivajo, delajo si svoje luknje v jezove; ker pa pustijo, da lahko v svoje luknje pridejo in zopet odidejo, vhode odprte, zamore za časa povodnji voda v te luknje pridreti in tako pretrga jezove in povzroči neizmerno škodo. Tedaj podgane in miši predirajo jezove, a ne krt. Krt pa si dela precej globoko pod zemljo svoje pote in luknje in ne čuti posebne potrebe, podzemeljsko svoje stanovanje zapustiti. Istotako si tudi vhode v svoje stanovanje skrbno zamaši, tako da voda ne more, ali vsaj tako lahko ne more v nje predreti, če bi nastala kaka povodenj. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 6. junija v Račah. Dne 8. junija v Jurkloštru, v Lembergu, pri sv. Marjeti na Pesnici, pri sv. Martinu poleg Slov. Gradca, v Strassu in v Kapelah. Dne 9. junija na Pilštani in v Trbovljah. Dne 10. junija v Imenem. Dne 11. junija na Bregu v Ptuji. Dne 12. junija v Teharji.

Dopisi.

Iz Šaleške doline. (Pojasnilo.) Dalje časa opazujem Vaš list in zato sodim, da se Vi premišljeno ne marate spuščati v prepire z listi, ki shajajo unkraj štajarske meje. Mogoče, da storite v tem dobro, toda za dnes mi dovolite, g. urednik, malo prostora v Vašem listu za potrebno pojasnilo. Iz naše doline ima namreč „Sl. N.“ v enem zadnjih listov dopis, ki nas grdo osramotuje po katol. svetu. Jaz ne vprašam, kdo in kje je oče tistega dopisa, vendar pa Vas zagotavljam, da nas ga je sram, kajti taci nevednežev in zlobnih ljudi, kakor je tisti možic, se pri nas ne nahaja, vsaj upamo, da ne veliko. Mi smo verni kristijani in zavedni Slovenci in zato znamo, da imamo le pri naših vernih, konservativnih Nemcih zaslombo in nadjamo se le od njih pomoči v vseh stvareh, ki se tičejo sv. vere in pravice slov. ljudstva. Zato smo veseli, da bode slov. ljudstvu mogoče na katol. shodu v Gradci sopen stopiti s poštenimi Nemci v ožjo dotiko. Nismo pa tako bedasti, da upamo že od tega shoda Bog ve, kaci koncesij ali privoljenj, saj vemo, da sedaj tudi konservativni Nemci nimajo ničesar oddati, ko so v vseh zborih in zastopih, ki imajo oddajati kaci pravic, z nami vred še v manjšini. Zato ni niti njim prišlo na misel, da nam ponudijo kaci „koncesij“, še manj

pa je slov. „pripravljalni odbor“ jih pričakoval. Na katol. shodu hodi pač edino za to, da Slovenec in Nemec pokažeta, da iščeta le v katol. cerkvi, v katol. prepričanju rešitve — tudi v narodnem vprašanju. Kdor torej zoper ta shod zabavlja, ta nima ni katoliškega prepričanja ni srca za resnične potrebe slovenskega ljudstva.

Iz Pilštani. (Zagovor.) Naj nekoliko tudi jaz spregovorim o naših razmerah. Omenjajoč občinske volitve z veseljem povdarja nekdo v zadnjem dopisu, da so se iznebili večletnega za občinski blagor ne baš vnetega svetovalca Jul. Schmidta. O tem meni ne gre sodba pa sodim, da tudi g. dopisniku ne, kajti eden svetovalec pač ne more storiti vsega. Imenuje ga tudi „zagrizenec“. V tem mu dela krivico, kajti g. Sch. ni se, kolikor je meni znano, še nikoli pokazal za „zagrizenec“. Nasprotno, le malo inteligentnih hiš je na Slov. Štirskem, v katerih bi se tako brezizjemno občevalo v slovenskem jeziku, kakor ravno tukaj. Tudi ne bodeš našel kmalu obitelji tako verne, katera bi za olepšanje cerkve in povzdigo božje časti toliko storila, kakor je ravno Schmidtova. Toraj varujmo se krivice! Pilštanjčan.

S Slemenah nad Dravo. (Potrdilo.) Naš župan Lovrenčič ali kakor se piše sam, Lorentsčitsch, je dolgo časa tuhtal, predno je odgovoril na moje poročilo v Vašem listu. Dolgih besed v njegovem odgovoru, kakor stoji v „M. Z.“, pa ni drug pomen, kakor to, da daje g. župan sam sebi spričevalo — na siromaštvo. Na to je torej cele 4 tedne tuhtal. Ali dobro bi bil storil, da bi še dalje tuhtal, kajti nič si ni mogel pomagati iz zadrege, zato je pa kar v eni sapi potrdil vse, kar sem Vam jaz pisal, pa pristavil, da je laž. Sirota je pač torej le prikal k temu, kar je njegov pisar ščerkal, ne vedoč, kaj je ta napisal. Nimam sicer velike misli do njega, toda da je naš župan dal podpis pod tako neumščino, to potrjuje več, kakor vse drugo, da ni za župana. Ali ne zna gosp. župan, da ni daleč od laži, kdor drugim podtika laži?

Iz Marenberga. (Naša posojilnica.) Delovanje naše posojilnice je prav uspešno, česar se iz njenega računa vsakdo lahko prepriča. Če je tudi marsikatero nasprotovanje in obrekovanje bilo slišati, vendar se Slovenci niso dali premotiti in od našega zavoda odvrgniti. Neki možicelj se je ustil, „vsi, kateri imate denarje iz posojilnice, ona bo od vseh na enkrat tirjala izposojila in vaša posestva bodo šla rakom žvižgat“. Tako govorjenje je neumno in zlobno; in ta možicelj je le za to tako se ustil, ker ni dobil na svoje majhno posestvo posojila nekaterih stotin. Gospod notar Martin Koebek postopa varno in za to se mu je prošnja odrekla in odtodi tista jeza. Zdaj se je še